



Conjunt plaça Jacint Verdaguer

Capellades

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Plaça Jacint Verdaguer
Emplaçament	És la plaça principal de la localitat i el centre del nucli històric
Alçada:	317

Coordenades:

Latitud:	41.53116
Longitud:	1.68608
UTM Est (X):	390388
UTM Nord (Y):	4598557

Classificació

Número de fitxa	08044 - 227
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XII-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL, PGOU 1986
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Diversos propietaris
Autoria de la fitxa	Juan Garcia Targa
Data de registre de la fitxa:	dv., 22/01/2016 - 01:00

Descripció

La plaça és de planta sensiblement trapezoïdal, està limitada amb edificis d'habitatges i comerç entre mitgeres, i és presidida per l'església parroquial. Els edificis de la plaça de la façana de ponent són de planta baixa i tres plantes pis, amb coberta de teula corba a dues vessants amb el carener paral·lel a la façana, o bé amb coberta plana.

Les façanes estan compostades segons, dos o quatre eixos amb obertures de proporció vertical, amb els balcons protegits amb baranes de ferro de brèndoles verticals. Al costat de migdia de la façana de ponent està en construcció l'edifici de la Biblioteca Municipal que substitueix l'antic edifici del cafè Catalunya. Els edificis de la façana del costat de migdia de la plaça són de construcció recent. Pel costat de llevant la plaça està tancada amb l'església parroquial.

Observacions:

Conjunt plaça Jacint Verdaguer: Plaça de Missa, plaça Major, plaça de l'Església, plaça Reial, plaça Constitucional. Té el seu origen als segles XII i XIII, amb reformes 1898 i dècada de 1990.

Expectativa Arqueològica

Història

Des de l'Edat Mitjana la "Plaça de Missa" es va convertir en el primer eix urbanístics de la vila. Existeixen diferents explicacions sobre el seu origen, vinculat a la sagrera creada al voltant de Santa Maria. Aquest nucli va anar adquirint durant els segles XII i XIII.

Segons el Capbreu de 1411, s'hi trobaven les cases o hospicis d'Esteve Oller (possiblement el més gran de Capellades aleshores), de Bernat Musarró i Ferrer Súrria. D'època incerta en la ubicació de la Casa de la Vila, tot i que ja hi era a començaments del segle XVII, esdevenint una mena de continuació del temple, tot tancant la plaça. També s'hi van anar localitzant en aquest espai cèntric diferents serveis: el pallol, la carnisseria, l'hostal, el rentador públic, etc.

També a partir del segle XVII està documentat el seu ús es diferents activitats de lleure (balls, comèdies, etc.) i polítics (eleccions de jurats, reunions del Consell, etc.).

Especial atenció mereix la celebració del mercat setmanal dels diumenges. Simptomàtic de la centralitat comercial de Capellades fou l'existència d'un mercat setmanal on els pagesos de la zona venien la seva producció, que va anar agafant impuls durant el segle XVIII. Especialment important era la venda de verdures produïdes a la vila. Hi havia una creixent lluita entre els hortolans per aconseguir determinats llocs al mercat. El 1863, l'Ajuntament va intervenir davant de les desavinences en la posició que s'havia d'ocupar. A partir de llavors es va establir un ordre fix. Els intents de canvi del mercat setmanal es van repetir en els anys finals del segle XIX i inicials del XX.

A la segona meitat del segle XIX va començar a perdre la centralitat com a espai residencial. Tot continuant amb la seva secular funció, a la plaça Major es van anar concentrant una part important dels comerços de Capellades, especialment destacable era la presència d'establiments d'importància com la farmàcia, etc.

Encara avui en dia, a la plaça, hi ha la farmàcia i un negoci de ferreteria. També la Plaça des d'antic ha estat centre d'importants celebracions religioses o profanes (carnestoltes, ballades del Dansot, etc.). Per exemple, tradicionalment ha estat i encara és el lloc de la tradicional ballada de sardanes.

A la plaça Major hi havia una de les principals fonts de la Vila: la de Sant Magí, situada prop de la cantonada amb el carrer del Pilar. L'estructura urbanística de la plaça no va tenir excessius canvis durant segles. Amb aquest objectiu, el ple de 31 d'agost de 1882 va resoldre formar una comissió per reformar la Plaça Major. El 19 de febrer de 1915, se li va donar el nom de plaça de Mossèn Jacint Verdaguer. L'acte d'inauguració de la placa amb el nou nom es va dur a terme el dia de Pasqua Granada, el 23 de maig, de 1915.

Als darrers anys del segle XX es va produir el darrer gran canvi en la configuració de la Plaça. A inicis de la dècada de 1990, es va procedir a enderrocar un antic edifici que feia cantonada amb el carrer Fossar i el 2004-2005 es va fer el mateix amb les dues cases veïnes. D'aquesta manera es va reformular la totalitat d'un sector de la plaça. A finals de 2006, es va iniciar l'enderroc de l'antic cafè Catalunya per procedir a la construcció de la nova biblioteca municipal, tot conservant en els seus baixos l'antic safareig. Amb motiu d'aquestes obres, es van localitzar tombes medievals.

Problemes amb la constructora van fer que no es reprengués la construcció fins als darrers mesos de 2008 i inicis de 2009.

Bibliografia

VIVES I TORO, Eduard. En premsa. "L'edat mitjana: territori i orígens d'una identitat", Història de Capellades coordinada per M. Gutiérrez (títol provisional).

MUSET PONS, Assumpta. En premsa. "Capellades (època moderna) (segles XVI-XVIII): de la marginalitat al desenvolupament", Història de Capellades (títol provisional).

GUTIÉRREZ I POCH, Miquel. En premsa. "El segle XIX: declivi econòmic i tensions polítiques", Història de Capellades (títol provisional).

SPAL, Diputació de Barcelona. 2010. Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental Capellades (4 Vols). Bosch i Planas, Andreu; Lacuesta Contreras, Raquel; Cuspinera i Font, Lluís; Vilamala i Aliguer, Imma; Gutiérrez i Poch, Miquel i Sabatès de Hita, Gemma

TÉRMENS I GRAELLS, Miquel. En premsa. "El segle XX: compromís, violència i redreçament econòmic", Història de Capellades. Coordinada per M. Gutiérrez (títol provisional).

ARXIU MUNICIPAL DE CAPELLADES

